

РЕЦЕНЗІЯ на колективну монографію *за редакцією професора Дмитра Івановича Деми* **«Фінансова політика в аграрному секторі економіки: стан та перспективи» (Житомир, 2015)**

Фінансова політика представляє собою комплекс цілеспрямованих дій і заходів по мобілізації, акумуляції, розподілу та використання фінансових ресурсів для виконання державою і окремими суб'єктами господарювання своїх функцій, а також досягнення їх поточних і перспективних цілей. Вона реалізується на кожному рівні і кожною ланкою національної фінансової системи та охоплює різні аспекти фінансових відносин.

Будучи багатогранним економічним явищем, фінансова політика залежно від ієрархії управління включає: бюджетну, податкову, грошово-кредитну, інвестиційну та інноваційну, політику запозичень, політику підтримки галузей економіки, політику на фінансових ринках тощо. Її ефективність залежить від повноти врахування особливостей дії та вимог об'єктивних економічних законів, специфіки функціонування конкретних ланок фінансової системи, потреб соціально-економічного розвитку держави та інтереси всіх членів суспільства. Зазначене визначає її наукову та прикладну актуальність проблеми формування і реалізації фінансової політики.

Незважаючи на свою актуальність, як теоретичні, так і практичні питання, пов'язані з розробкою і реалізацією сучасної фінансової політики, опрацьовані недостатньо, а спектр питань, які потребують уточнення та деталізації, досить широкий. Тому публікація результатів нових досліджень у цій сфері завжди викликає підвищений інтерес науковців та практиків. Це повною мірою стосується рецензованої монографії авторського колективу Житомирського національного агроекологічного університету¹.

У роботі викладено результати наукових досліджень за темою: «Фінансова політика в аграрному секторі економіки», опрацьованої колективом авторів у 2011-2015 рр. Авторами обґрунтовано теоретичні та методологічні засади провадження фінансової політики в аграрному секторі економіки, розкрито економічну сутність та визначено напрями підвищення ефективності фінансової політики як інструменту розвитку економіки. Детально висвітлено теоретичні аспекти, методологічні принципи та форми упорядкування й напрями удосконалення фінансових відносин у сільському господарстві. Визначено особливості формування та реалізації фінансової політики в аграрному секторі зарубіжних країн.

Заслугує на увагу концептуальне бачення авторами досліджуваної проблеми, згідно з яким в умовах фінансової глобалізації розробка стратегії ефективної фінансової політики у системі державного регулювання аграрної сфери полягає у застосуванні системного підходу до формування механізму державної підтримки сільського господарства, а пріоритети фінансової політики мають визначатися на засадах комплексного підходу в контексті формування та використання фінансових ресурсів агропідприємств, страхування в аграрному секторі економіки та трансформації податкової політики.

Окремим розділом в роботі представлені теоретичні аспекти формування фінансових ресурсів аграрних підприємств, що включають методичні підходи стосовно оцінки стану фінансового забезпечення та ефективності використання фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств, інструменти управління фінансовими ресурсами суб'єктів агробізнесу.

Значну увагу автори приділили формуванню і розвитку кредитних відносин в АПК. Зокрема, визначено теоретико-методологічні засади кредитного забезпечення підприємств і галузей цієї сфери, обґрунтовано напрями формування та розвитку кредитної інфраструктури, окреслено перспективи розвитку банківського та лізингового кредитування аграрних підприємств, запропоновано альтернативні види кредитного забезпечення аграрних підприємств.

Детально висвітлені у монографії актуальні питання страхування в системі захисту майнових інтересів аграріїв. Ідентифіковано соціально-економічні та екологічні ризики. Проведено оцінку сучасного стан та виявлено тенденції розвитку аграрного страхування в Україні. Автори аргументовано пропонують домінантні напрями удосконалення механізму надання страхового захисту аграріям в умовах невизначеності та ризикованості.

В контексті удосконалення та розвитку державної підтримки сільського господарства авторами сформульовано теоретико-методологічні аспекти, здійснено оцінку її стану та ефективності, виявлено тенденції

¹ Фінансова політика в аграрному секторі економіки: стан та перспективи: монографія / [І.В. Абрамова, О.М. Віленчук, Д.І. Деми та ін.]; за ред. проф. Д.І. Деми. – Житомир: ЖНАЕУ, 2015. – 364 с.

в оподаткуванні сільськогосподарських підприємств та вплив податкової політики на інвестиційні процеси в Україні. Встановлено місце особистих селянських господарств та сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів в системі оподаткування України, особливості оподаткування доходів суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм.

У цілому рецензована робота охоплює широке коло актуальних питань досліджуваної проблеми і окреслює аргументовані підходи до їх вирішення. Разом з тим, на нашу думку, залишається значний потенціал для розширення і поглиблення подальшого творчого пошуку колективу авторів рецензованої роботи. Зокрема, це стосується таких аспектів як розмежування компетенції фінансової політики у загальній системі фінансового управління, вибору технології та механізмів формування й реалізації фінансової політики окремими ланками фінансової системи (банківсько-кредитними установами, страховими організаціями, органами державного управління тощо) та гармонізацію їх індивідуальних фінансових політик.

Видання можна рекомендувати науковцям, фахівцям сільського господарства, працівникам органів державного управління розвитком агропромислового виробництва та сільських територій, викладачам, аспірантам та студентам вищих навчальних закладів аграрної освіти.

Завідувач відділом кредитування,
страхування і фінансів підприємств,
Національного наукового центру
«Інститут аграрної економіки», м. Київ,
доктор економічних наук, професор

П. А. Стецюк